Dopis křesťanskému čtenáři

Křesťanskému čtenáři

"Jako nemůžeme než s bolestí duše naříkat nad tím množstvím bludů, rouhání a všelikého bezbožného počínání, jež v tomto posledním věku jako mohutná potopa zaplavily tento národ, tak také mezi mnoha jinými hříchy, které napomohly otevřít stavidla všech těchto bezbožností, nemůžeme než pokládat zanedbání rodinného vyučování za jeden z největších."

"Dva velké pilíře, na nichž je vztyčeno království Satanovo a jimiž se udržuje, jsou nevědomost a blud; první krok našeho vysvobození z tohoto duchovního otroctví záleží v tom, aby se nám otevřely oči a abychom se obrátili od temností k světlu, *Skutky apoštolské 26:18*."

"Je nepěkná podívaná hledět na muže věkem dospělé, a přece v poznání nemluvňata; a jak nezpůsobilí jsou vyučovat jiné ti, kdo sami potřebují, aby byli učeni, které jsou první počátky výmluvností Božích, *Židům 5:12*…"

"Poznání je tak žádoucí získání, že sami ďáblové neznali lákavější vnadidlo, jímž by pokoušeli naše první rodiče, než ovoce stromu poznání: *Tak budete jako bohové, vědouce dobré i zlé*."

"Rozum je vůdcem a kormidelníkem celého člověka, onou mohutností, která sedí u kormidla duše; ale jako i nejzkušenější vůdce může ve tmě zbloudit, tak může i rozum, chybí-li mu světlo poznání: Bez umění duši není dobře, *Přísloví 19:2*; ani život není dobrý, ani věčný stav bezpečný, *Efezským 4:18*. *Vyhlazen bude lid můj pro neumění*, *Ozeáš 4:6*."

"V Písmu je běžné přičítat bezbožnost a všeliké poklesky na vrub nevědomosti. Nemoci těla mívají mnohdy svůj původ v nezřízenostech hlavy a výstřelky v jednání v omylech úsudku; a vskutku v každém hříchu je na dně něco jak z nevědomosti, tak z bludu: neboť kdyby hříšníci opravdu věděli, co činí, když hřeší, mohli bychom o každém hříchu říci to, co apoštol praví o onom velikém hříchu: Kdyby byli poznali, nebyliť by Pána slávy ukřižovali; kdyby opravdu věděli, že každý hřích je popouzením Pána k žárlivosti, vyhlášením války nebi, novým křižováním Pána Ježíše, shromažďováním hněvu sobě samým ke dni hněvu, a že mají-li jim kdy být odpuštěny, nemůže se tak stát za nižší cenu, než je cena Jeho krve, sotva by bylo možné, aby hřích místo lákání neděsil a místo pokoušení neodstrašoval."

"Je jednou z hlavních lstí a předních způsobů Satanových svádět lidi klamem ke hříchu: tak přemohl naše první rodiče, ne jako lev, nýbrž jako had, provozuje své nepřátelství pod záminkou přátelství a pokoušeje je ke zlému pod zdáním dobrého; a tak po celý čas provádí své temné záměry, proměňuje se v anděla světla a působí, že ubozí oklamaní lidé si zamilují své bídy a objímají svou vlastní záhubu."

"Výtečným protijedem proti všelikým bludům je být založen a utvrzen ve víře: osoby neupevněné v pravém náboženství jsou velmi vnímavé pro falešné; a ti, kdo nejsou ničím v duchovním poznání, snadno se stanou čímkoli. Oblaka bez vody jsou zmítána sem a tam každým větrem a lodi bez zátěže jsou vydány napospas násilí každé bouře."

"Ale běda, o náboženství většiny lidí můžeme říci to, co učený Rivet praví o bludech otců: „Nebyly to ani tak jejich vlastní bludy, jako spíše bludy dob, v nichž žili.“ Tak si většina lidí osvojuje své náboženství z nijak lepšího důvodu, než z jakého si Turci a papeženci osvojují to své, totiž že je to náboženství dob a míst, v nichž žijí; a co si tak lehce osvojí, toho se stejně snadno vzdají."

"Země nepotřebuje k rození plevele jiné porodní báby než zanedbání ruky rolníkovy, která by jej vytrhala; vzduch nepotřebuje jiné příčiny temnoty než nepřítomnost slunce; ani voda jiné příčiny chladu než svou vzdálenost od ohně; neboť to jsou vlastní plody přirozenosti."

"Kdyby duše, jak si někteří filosofové marně představovali, přicházela na svět jako „tabula rasa“, pouhý čistý papír, na němž není nic napsáno ani žádné skvrny, byla by stejně vnímavá pro dobro i pro zlo a ne méně nakloněna jednomu než druhému; ale oč horší je ve skutečnosti její stav, to i kdyby Písmo mlčelo, zjevně dosvědčuje zkušenost každého člověka."

Jako nemůžeme než s bolestí duše naříkat nad tím množstvím bludů, rouhání a všelikého bezbožného počínání, jež v tomto posledním věku jako mohutná potopa zaplavily tento národ, tak také mezi mnoha jinými hříchy, které napomohly otevřít stavidla všech těchto bezbožností, nemůžeme než pokládat zanedbání rodinného vyučování za jeden z největších.

Dva velké pilíře, na nichž je vztyčeno království Satanovo a jimiž se udržuje, jsou nevědomost a blud; první krok našeho vysvobození z tohoto duchovního otroctví záleží v tom, aby se nám otevřely oči a abychom se obrátili od temností k světlu, *Skutky apoštolské 26:18*.

Jak mnoho by mohlo vážné úsilí zbožných rodičů a hospodářů přispět k včasnému utváření útlých let těch, kdo jsou pod jejich dohledem, je hojně zřejmé nejen z jejich zvláštního vlivu na ně, vzhledem k jejich autoritě nad nimi, k zájmu o ně, k ustavičné přítomnosti u nich a k častým příležitostem být jim užiteční; nýbrž i ze smutných následků, jež z žalostné zkušenosti shledáváme jako ovoce zanedbání této povinnosti.

Bylo by snadné postavit vám před oči oblak svědků, jejichž praxe byla nejen vynikajícím doporučením této povinnosti, nýbrž i vážným napomenutím k ní.

Jako Abel, ač umřel, ještě k nám mluví svým příkladem, abychom následovali jeho víru, *Židům 11:4*; tak činí i příklady Abrahamovy, Jozuovy, rodičů Šalomounových, babičky a matky Timoteovy, matky Augustinovy, jejichž péčí bylo pěstovat duše svých maličkých stejně jako jejich těla; a jako byla jejich námaha v tom veliká, tak ani jejich zdar nezůstal pozadu.

Sotva bychom pokládali za něco jiného než za nemístnost, v tomto poledni evangelia poučovat nebo přemlouvat k povinnosti tak výslovně přikázané, tak často naléhavě připomínané, tak vysoce povzbuzované a tak znamenitě uznávané Pánem ve všech dobách Jeho požehnáním, kdyby nám naše smutná zkušenost neříkala, že tato povinnost není o nic potřebnější, než jak je v poslední době zanedbávána.

K navrácení této povinnosti k jejímu náležitému zachovávání nám dovolte nabídnout tuto dvojí radu.

První rada se týká hlav rodin vzhledem k nim samým: aby, jako je Pán postavil na místo nad ostatními členy jejich rodiny, usilovali se vší moudrostí a duchovním rozumem být nad nimi také.

Je nepěkná podívaná hledět na muže věkem dospělé, a přece v poznání nemluvňata; a jak nezpůsobilí jsou vyučovat jiné ti, kdo sami potřebují, aby byli učeni, které jsou první počátky výmluvností Božích, *Židům 5:12*…

Poznání je tak žádoucí získání, že sami ďáblové neznali lákavější vnadidlo, jímž by pokoušeli naše první rodiče, než ovoce stromu poznání: *Budete jako bohové, vědouce dobré i zlé*.

Když Šalomounovi Pán prokázal tu přízeň, že si sám směl vyvolit, oč požádá, neznal většího milosrdenství, o něž by prosil, než moudrost, *1. Královská 3:5,9*.

Rozum je vůdcem a kormidelníkem celého člověka, onou mohutností, která sedí u kormidla duše; ale jako i nejzkušenější vůdce může ve tmě zbloudit, tak může i rozum, chybí-li mu světlo

poznání: Bez umění duši není dobře, *Přísloví 19:2*; ani život není dobrý, ani věčný stav bezpečný, *Efezským 4:18*. *Vyhlazen bude lid můj pro neumění*, *Ozeáš 4:6*.

V Písmu je běžné přičítat bezbožnost a všeliké poklesky na vrub nevědomosti. Nemoci těla mívají mnohdy svůj původ v nezřízenostech hlavy a výstřelky v jednání v omylech úsudku; a vskutku v každém hříchu je na dně něco jak z nevědomosti, tak z bludu: neboť kdyby hříšníci opravdu věděli, co činí, když hřeší, mohli bychom o každém hříchu říci to, co apoštol praví o onom velikém hříchu: Kdyby byli poznali, nebyliť by Pána slávy ukřižovali; kdyby opravdu věděli, že každý hřích je popouzením Pána k žárlivosti, vyhlášením války nebi, novým křižováním Pána Ježíše, shromažďováním hněvu sobě samým ke dni hněvu, a že mají-li jim kdy být odpuštěny, nemůže se tak stát za nižší cenu, než je cena Jeho krve, sotva by bylo možné, aby hřích místo lákání neděsil a místo pokoušení neodstrašoval.

Je jednou z hlavních lstí a předních způsobů Satanových svádět lidi klamem ke hříchu: tak přemohl naše první rodiče, ne jako lev, nýbrž jako had, provozuje své nepřátelství pod záminkou přátelství a pokoušeje je ke zlému pod zdáním dobrého; a tak po celý čas provádí své temné záměry, proměňuje se v anděla světla a působí, že ubozí oklamaní lidé si zamilují své bídy a objímají svou vlastní záhubu.

Nejsvrchovanějším protijedem proti všelikým bludům je být založen a utvrzen ve víře: osoby neupevněné v pravém náboženství jsou velmi vnímavé pro falešné; a ti, kdo nejsou ničím v duchovním poznání, snadno se stanou čímkoli. Oblaka bez vody jsou zmítána sem a tam každým větrem a lodi bez zátěže jsou vydány napospas násilí každé bouře.

Avšak poznání, které zvláště doporučujeme, není poznání hlavy, pouhé rozumování; to může být i v nejhorším z lidí, ba v nejhorších ze stvoření, v samých ďáblech, a to v takové výši, jaké nejlepší ze svatých v tomto životě nedokonalosti nemůže dosáhnout; nýbrž

poznání vnitřní, chutné, poznání srdce, jaké bylo v oné mučednici, která, ač nemohla za Krista disputovat, mohla za Něho zemřít. To je onen duchovní smysl a cit pro Boží pravdy, o němž mluví apoštol, *Židům 5:14*: Mít smysly cvičené.

Ale běda, o náboženství většiny lidí můžeme říci to, co učený Rivet praví o bludech otců: „Nebyly to ani tak jejich vlastní bludy, jako spíše bludy dob, v nichž žili.“ Tak si většina lidí osvojuje své náboženství z nijak lepšího důvodu, než z jakého si Turci a papeženci osvojují to své, totiž že je to náboženství dob a míst, v nichž žijí; a co si tak lehce osvojí, toho se stejně snadno vzdají.

Zatímco vnitřní chuť a zalíbení ve věcech Božích je výborným uchovávacím prostředkem, jenž nás drží pevné v časech nejméně pevných, zkažené a nechutné zásady mají nad námi velkou výhodu před těmi duchovními a zdravými; první se hodí ke zkažené přirozenosti, druhé jsou jí protivné; první vyrážejí samy od sebe, druhé se rodí ne bez namáhavé píle (jak uvádí Rivet, Crit. Sacr. 3).

Země nepotřebuje k rození plevele jiné porodní báby než zanedbání ruky rolníkovy, která by jej vytrhala; vzduch nepotřebuje jiné příčiny temnoty než nepřítomnost slunce; ani voda jiné příčiny chladu než svou vzdálenost od ohně; neboť to jsou vlastní plody přirozenosti.

Kdyby duše, jak si někteří filosofové marně představovali, přicházela na svět jako „tabula rasa“, pouhý čistý papír, na němž není nic napsáno ani žádné skvrny, byla by stejně vnímavá pro dobro i pro zlo a ne méně nakloněna jednomu než druhému; ale oč horší je ve skutečnosti její stav, to i kdyby Písmo mlčelo, zjevně dosvědčuje zkušenost každého člověka.

Neboť kdo zná něco ze svého vlastního srdce a neví přitom, že našeptávání Satanova mají tak snadný a volný přístup do našich srdcí, že i naše největší bdělost je příliš malá, aby nás před nimi uchránila? Zatímco hnutí Ducha Božího jsou nám tak nevítaná, že i naše největší pilnost je příliš malá, aby otevřela naše srdce k jejich

přijetí.

Nechť tedy znamenitost, nutnost a nesnadnost pravé moudrosti vzbudí ve vás úsilí poněkud úměrné takovému získání; především za všecko jmění své zjednej rozumnost, *Přísloví 4:7*; a hledej moudrosti jako skrytých pokladů, *Přísloví 2:4*. To se vás velice týká vzhledem k vám samým.

Naše druhá rada se týká hlav rodin vzhledem k jejich rodinám.

Cokoli bylo již řečeno, ač se týká každého jednotlivého křesťana, který má duši, o niž má pečovat, přece se dvojnásob týká rodičů a hospodářů, poněvadž mají pečovat o sebe i o jiné: jsou někteří, kteří pro svou nevědomost nemohou, jiní, kteří pro svou lenost nechtějí dbát této povinnosti. Prvním předkládáme způsob Jozuův, jenž nejprve začal u sebe sama a potom pečoval o svou rodinu. Druhým jen naznačíme, jak hrozné setkání musí mít takoví rodiče a hospodáři v onen veliký den se svými dětmi a čeledí, až všichni, kdo byli pod jejich dohledem, je nejen obžalují, nýbrž jim přičtou na vrub svou věčnou záhubu.

Nikdy se žádný věk církve netěšil tak vybraným pomůckám jako tento náš. Každý věk evangelia měl svá kréda, vyznání víry, katechismy a takové breviáře a vzory bohosloví, které byly jedinečně užitečné. Takové příklady zdravých řečí (ač jsou v těchto dnech haněny) byly v církvi v užívání od té doby, co sám Bůh napsal Desatero jako souhrn toho, co se má činit, a co nás Kristus naučil oné své modlitbě jako návodu, oč se má prosit. O užitečnosti takových zkrácených soustav již řekl učený bohoslovec tohoto věku tolik, že to stačí k uspokojení všech, kdo nejsou odhodláni zůstat neuspokojeni.

Pokud jde o zvláštní znamenitost těchto následujících spisů, pokládáme za zbytečné zmiňovat ona vynikající svědectví, jež jim vydaly osoby uznávané ceny co do úsudku, učenosti a bezúhonnosti, doma i v cizině, protože ony samy dostatečně mluví ke své vlastní chvále; zlato nepotřebuje laku ani diamanty

malování: dovolte nám jen říci vám, že nemůžeme než pokládat za vynikající milosrdenství, že se můžeme těšit takovým pomůckám, jako jsou tyto (Dr. Tuckney ve svém kázání na *2. Timoteovi 1:13*).

V těchto dnech je běžné, že lidé mluví zle o věcech, jichž neznají; ale je-li kdo posedlý nízkým smýšlením o těchto spisech, dáme mu jen tutéž radu, kterou dává Filip Natanaelovi: *Poď a viz, Jan 1:46*. Není malá výhoda, kterou má čtenář nyní díky připojení míst Písma v plném znění, takže s malou námahou může mít větší užitek, protože u každé pravdy může spatřit její základ v Písmu. A vskutku, uvážíme-li, jaký Bábel mínění, jaké podivné zmatení jazyků je dnes mezi těmi, kdo vyznávají, že mluví jazykem kananejským, není rozumného člověka, který by neusoudil, že ona rada prorokova se zvláště hodí pro věk, jako je tento, *Izaiáš 8:20*: *K zákonu a svědectví! Nemluví-li vedlé slova toho, je to proto, že v nich není žádné záře*. Jestliže ctihodní a učení skladatelé těchto následujících spisů byli ochotni dát si práci s připojením důkazů z Písma ke každé pravdě, aby víra lidu nebyla stavěna na výrocích lidí, nýbrž na autoritě Boží, tak bylo nyní vynaloženo nemalé úsilí také na to, aby tato místa Písma byla opsána; zčásti proto, aby se předešlo oné veliké nesnázi (jíž všechna předchozí vydání, kromě latinského, hojně oplývala, k velikému zmatení a zmalomyslnění čtenáře), totiž chybnému uvádění míst Písma, kdy i nejprostší čtenář, maje před sebou plné znění slov, může opravit jakýkoli omyl, jehož se tiskař mohl dopustit při uvádění toho kterého místa; zčásti proto, aby se ušetřila námaha s vyhledáváním každého důkazu, která nemůže být než velmi veliká; zčásti k podpoře paměti těch, kdo jsou ochotni dát si práci s vyhledáním každého důkazu, ale nejsou schopni podržet, co čtou; a zčásti proto, aby to mohlo sloužit jako biblická kniha společných míst, poněvadž rozličná místa Písma, jež jsou rozptýlena po celém Slově od začátku do konce, jsou v této knize svedena pod své vlastní záhlaví, a tak si navzájem dávají světlo.

Výhody tohoto díla jsou, jak vidíte, mnohé a veliké; cesta k duchovnímu poznání se tím stává snazší a nevědomost tohoto věku

neomluvitelnější. Je-li tedy v tobě nějaká jiskra lásky k Bohu, nespokoj se s tím, aby kdokoli z tvých neznal toho, jehož si tak vysoce vážíš, ani s tím, aby někdo nenáviděl toho, jehož tak miluješ. Je-li v tobě nějaký soucit s dušemi těch, kdo jsou pod tvou péčí, je-li v tobě nějaký ohled na to, abys byl shledán věrným v den Kristův, je-li v tobě nějaká úcta k budoucím pokolením, usiluj o to, abys zaséval tato semena poznání, jež mohou vzejít v pozdějších časech. Abyste v tom byli věrni, za to se vroucně modlí

Henry Wilkinson D.D. A.M.P.

John Fuller

Edward Perkins

Richard Kentish

James Nalton

Ralph Venning

Alexander Pringle

Roger Drake

Thomas Goodwin

Jeremiah Burwell

William Wickins

William Taylor

Matthew Pool

Joseph Church

Thomas Watson

Samuel Annesley

William Bates

Has. Bridges

John Jackson

Thomas Gouge

John Loder

Samuel Smith

John Seabrooke

Charles Offspring

Francis Raworth

Samuel Rowles

John Peachie

Arthur Jackson

William Cooper

John Glascock

James Jollife

John Cross

William Jenkin

Leo. Cooke

Obadiah Lee

Samuel Clerk

Thomas Manton

John Sheffield

Samuel Slater

Thomas Jacomb

Matthew Haviland

William Whitaker

George Griffiths

William Blackmore

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/cs/correo